

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések 's elöléptetések; budapesti napló: jeles honfiak arcképei, Kliegl József betűszedő műve Pesten, literatúrái hírek, magyar játékszín, medárdi sokadalom sikere, 's a' t.; magyar tudós társaság: honti és vasmezei hírek; borszlai gyapjувásár: különféle; 3ik pesti lóverseny; 's a' t.) Spanyolország (Espartero a' rozsz idő minden tovább haladtában gátolja; elegy; 's a' t.) Anglia (újabb gyanújelek Courvoisier ellen; főrangú váltó-hamisítók; elegy; 's a' t.) Franciaország (a' zsidók és sajtó Parisban; 's a' t.) Törökország, Dánia, (királyi leirat a' dán nyelv ügyében Schleswigben; 's a' t.) Oroszország.

Magyarország és Erdély.

Ó cs. 's ap. kir. fősége Cz e c h János győrvárosi bírót a' Magyarországon újonnan föllállított és az iskolai biztossággal egyesített cenzura-hatóságnál 2ik ülnökké nevezni méltóztatott.

Ó cs. 's ap. kir. fősége f. e. maj. 23iki határozatában a' pozsonyi társas káptalanál megürült kanonoki alapítványt Kemp Mihály primási könyv és levéltárnokra ruházni méltóztatott.

A' nm. m. kir. udv. kamra a' keblebeli főfőzetőhivatalnál Kürthy István szolgálatbui kilépte által megürült utolsó pénztártisztviszre Hermann Antalt; helyébe utolsó járulnoka Somossy Ferencz díjas gyakornokot; a' Nagy-Becskereken megürült sóárnok 's kamr. igazgatói helyre Kobell Károly ottani ellenőrt; a' N. Tárkányban megürült sóárnok helyre Römisch Ferencz ottani ellenőrködő sómázsamestert; ennek helyébe Reinisch József ugyanottani sómázsamestert fokszerű előléptetés által; verebélyi sópajtaor szolgálatra Fiby Jánost a' vágúhelyi k. sóhivatal gyakornokát; végre Veres Lajost, a' sóvári főfelügyelőség jegyzőjét, sóvári szerzősámvivővé alkalmazá. Szathmáry Dániel, a' debreczeni 30czad számvizsgálója, maj. 16kán meghalálozott.

Budapesti napló. Lapjaink és az Athenaeum szerkesztő hivatalában 's Heckenast Gusztáv könyvársnál igen pompás könyvnyomatban követhető érdemes honfitársink arcképei kaphatók egyenkint egy pgo for. Batthyány Laj. gr., Bezeredy Istv., Erdődy Sánd. gr., Palóczy Lászl., Pázmándy Bienesé, Somsich Mikl., és Széchenyi Ist. gr. E' nevek olly köztisztviseltekben állnak, hogy a' képeket venni kívánóknak sietés ajánlható, nehogy utóbb példányok nélkül maradjanak. Emeli még e' képek benső becsét azon körülmény is, miszerint a' bejövendő pénzmennyiséget magyar népiszkolai könyvek kiadására és terjesztésére fogja az e' czélból összeállított társulat fordítani. — Azon tagadhatlan igazságból indulva ki, mikép nemzeti nyelvünket legnagyobb sikerrel csak úgy terjeszthetni, ha a' gyöngye gyermeknevelésnél kezdjük meg az alapos oktatást. Heckenast G. pesti könyvárus e' napokban „Magyar nyelvtudományt” adott ki kisdedek számára Stanesics Mihálytól; a' czéljának megfelelő könyvcske jó kezekben sok hasznót fog eszközölhetni. — Magányos levelek szerint Paganini a' világ első hegedűse Nizzában meghalt, e' szerint már most Ole Bull, Berlioz 's a' fővárosunkban mulató nagy híru Ernst mégkizáróbbilag bírnak azon magas álláspontra, hova bámulatos művésztjük által jutottak. — Pünköszt első napján délelőtti 10 óra tájban 5 ifju esolnakaszott fővárosink közt, de kormánytartásban ügyetlenek levén, ladikjok egy hidhajóba ütődék 's felfordult. 3 ifju vízbe fullt, kettő pedig a' hajóláncaiba kapaszkodva életét megmenté. — Magy. színpadunkon f. hó 5ikén „Haramjak”; 6ikán „Norma” adaték; 7ikén pünkösztünnep miatt zárnap; 8ikán másodsor bér-szünettel, „Miczban családja” Szigligetitől; 9én szinte bér-szünettel, „Marino Faliero”; 20ikén „Tékozló”; 11ikén; Gemma di Vergy”; Bognár Szász-Coburg-gothai kamaracnekes 's első tenorista, e' napon először lépett föl, mint színházunk szerződött tagja. Lendvay a' műveltebb közönségnek folyvást valódi élvezést nyújt jeles vendégjátékkal. — Medárdnap sokadalomunknak vége 's jobbadán minden tekintetben megfelelt az elővásárról mult héti naplókban elmondott jóslatoknak, azaz majd minden reményt kisebb nagyobb mértékben megvalósította. Már a' józsefnapi vásár sem elégité ki a' honti természetök igazságos kívánatit, igen természetes, hogy most a' megjelent vidékiek, természet és gyárnok, nagyobb részt pénztelenül jöttek, mivel pedig ezuttal még léhabb volt a' hazai termékek általános kelete, tehát a' kézművári cikkek alig találtak vevőre, és számos kereskedő még utiköltségét is alig fődáztheté egészen a' kapott néhány forintnyi nyereségből. Gubacs annyit volt főlhalmozva az itteni raktárakban, hogy az ónak eladatása nagyrésztben csökkent áron vala eszközölhető. Hamuzsír ellenben igen kevés, 's a' legjobb minőségű egészen hiányzott, 's ára mind e' mellett sem igen emelkedni, ni eléggé tanúsítja, hogy e' vásár csüggesztő sikerét semmi helyzeti okban, hanem egyenesen a' világszerte uralkodó kereskedési pangásban 's pénzükségben kell keresni. Olaj és fagygyu meglehetősen keletnek örvendhete, (a' viasz is) olaj 17¹/₂ fron. fagygyu pedig 19—20 fron mázsája. Mi a' gyapjut illeti, erre nézve legnagyobb mértékben valóstultak a' baljóslatok. A' mostoha időjárat miatt elkésett nyírés következtében még igen kevés új gyapju érkezett ide 's mind a' mellett még ez is csak tetemesül csökkent áron talált vevőre, 's olly gyéren, hogy kedvező körülmények közt máskor 1 napon is majd több kelt el, mint most egész vásár alatt. E' sajnos csapást mindazáltal nem csupán hazánk érzi, hanem majd egész Európa, mert minden nagyobb vásárról hasonló kellemetlen hírek érkeznek, mikszerint a' gyapjukereskedésben mindenütt hallatlan pangás uralkodik, különösen pedig a' finomabb gyapjufajok még alig keltek olly rozsz áron, mint jelenleg. Az amerikai kereskedés főnakadása, az angol vásárok elárasztatása legfinomabb gyapjuval, 's más természetű tartományok, főleg Ausztrália naponkint nevesb gyapju versenygése, végre a' gyárzások olly finomakká tokélyesítése, hogy közepszerű gyapjuból is finomnak látszó posztót 's egyéb kelmét készíthetni, — mind ez egyesülten fájdalmasan sújtja a' juhnevelést, 's egyedül a' középfajok tenyésztői bírnak még magokat némileg tühető állapotban fontartani. A'

lipcsei sokadalom azonban mégis valamennyire kedvezőbb volt e' tekintetben, mert a' finom gyapjuért ott valami kevéssel többet fizettek mégis, mint aránylag egyéb vásárhelyeken, ámbár a' posztót ott is igen léhan kelt; t. i. 150ezer végnek csak mintegy két harmadát vevék meg, 's különösen szembeötlött, hogy a' nyomasztó ár daczára is többnyire csak aljas posztót vásárlottak, mert a' csekély árszabást is annyira sokalták, hogy inkább silányabb áruhoz ragaszkodtak. Megjegyzésre méltó, hogy valamint nálunk, úgy Lipcsében is nemcsak a' gyapju, hanem általánosán minden termék rozszul kelt, csak a' bőrök örvendhettek ellenkezőnek 's a' vásárra hajtattott 400 darab fényűzési ló, mik 3 nap alatt jó áron elkeltek; a' vevők közt több magyar is említnek a' lipcsei lapok. Egyébiránt a' gyapjura nézve még legnagyobb figyelmet érdemel azon körülmény, miszerint jelenleg a' nélkül is általánosán rozsz gyapjukelet mellett, a' rozszul mosottat 's e' miatt nehezebbet a' vevő többnyire kerüli vagy vállvonitva fityma árt ígérte, 's így soha nem ajánlhatni eléggé a' gyapjutermesztőknek, hogy saját érdekében semmit ne mulasszanak el, mi által a' gyapjut szebbé 's fehérebbé készíthetnek el czélszerű mosással, mert tapasztalás bizonyítandja, hogy csupán tiszta fehér 's könnyű gyapju találand tühetőn fizető vevőre, míg az ellenkező tulajdonságut aránylag nyomasztó áron sem fogják keresni. Honi termékek általános középára e' sokadalom alatt következő arányzatu volt:

Timsó (fehér) mázs. 6 f. Dárdanyé (piskolcz) rozsnyai 12 f. liptai 11 f., Pályinka gabna közönséges akója 6 fr. 42 kr. — 7 fr. 12 kr. 5 erősbnek f. ka 21—23 kr.; törköly és seprópályinka akója: 9—9 f. 30 kr. — bántási szilvapályinka 7 fr. 12 12 fr. 8 kr. — szeremié 12—14 f., 32—35 fokú borszesz foka 22—24 kr.; Tóll mázsája, ágyi fosztatlané 30—70 f. fosztotté 40—100 f., pehelyé 120—150 f., iróttol ezre 1 f. 12 kr. — 1 f. 36 kr.; Bór: párja: borjúé 2—3 f. 24 kr., birkaé 1 f. 24 kr. — 1 f. 36 kr.; magyar juhé 2—2 f. 24 kr., bárányé 43 kr. — 1 ft. 7 kr.; ökörbőr: 20—28 ft.; tehéné 13 ft. 30 kr.—18 ft.; lóé 5—10 f., Sárgitófáé mázs. 3 f. 15 kr. — 3 ft. 30 kr. Gabna pozs. bántási tisztabuzáé 2 f. 40 kr.; — 2 ft. 44 kr.; nem bántásié: 2 ft. 24 kr. — 2 ft. 40 kr.; kétszeresé 2 f. — 2 f. 12 k., rozse 2 f. — 2 f. 4 kr., árpaé 1 f. 8 kr. — 1 f. 12 kr.; kukoriczaé 1 f. 52 kr. — 1 f. 56 kr.; kölesé 1 f. 52 kr. — 1 f. 56 kr.; Rongy mázs., közönségesé 1 f. 30 kr. — 2 f. 30 kr.; jobbféleé 3 f. 30 kr. — 6 f. 30 kr.; Kenderé (apatini gerebenzett) 20—32 f.; nem-gerebenzetté: 9—11 f. 36 kr.; bácsi 8 fr. 30 kr.—10 f.; Mézé, bántási fejré 20 f.; sárgaé 18 f.; rozsnyaié 23 f.; Szarv, szarvasé (száza) 45 f., ököré 28—30 f.; bivalyé 24—26; tehéné 10—12 f.; szarvesucs száza 3—12 f.; Gubacs, ó elsőrendü köble (120 fontjával) 6 f. 30 k. — 7 f., 55 kr.; másodrendüé 4—5 f.; 3adrendüé 3 f. — 3 f. 30 kr.; új elsőrendüé 7 f. — 7 f. 36 kr., másodr. 5—6 f. 3adr. 3—4 f.; Asztalos-nyvó mázs. 24—27 f., Vad repceolajé 15 f. 15 krtól egész 16 fr. 20 k., vetetté 16—17 f., 30 kr.; tisztázotté 18—19 f.; lenolajé 17—18 f.; Hamuzsír é (fehér) 9 f. 30 kr. — 10 for. kékesé 8 f. 30 k. — 9 f., kéké 8 f. — 8 f. 30 k. Lószóró főzött 48 f., fonotté 48 f.; nyers hosszué 55—60 f.; rövidé 33—36 f.; Gyapju egyynyiretű mázsája, legfinomabbé 115 f.; finomé 70—98 f., középfinomé 50—65 f.; közönségesé 42—48 f., téli kétnyiretű finomé 50—64 f., középfinomé 40—48 fr., közönségesé 32—38 f., nyári kétnyiretű finomé 48—53 f., középfinomé 40—47 f., közönségesé 38—40 f.; báránygyapjué 60—75 f.; bőrrül nyírotté 50—80 f., erdélyi zigaré 38—40 f., bántási kézzel mosotté 32—36 f., kézzel mosott magyar gyapjué 26—28 f.; Cserhéjé 4—5 f.; Zsiré 19 f. 36 kr., — 21 f.; Hájé 24 f.; durva selyem fontja 10 f.; Szappané mázs., debreczeni 21 f.; szegedié 14 f. 24 kr., finom sziksóé 16 f., közönségesé 12 f.; Szalononáé 19 fr.; 36 kr. — 20 f.; Dohányé, debrői első rendü 16—18 f., másodrendüé 10—12 f., harmadrendüé 5—6 f., debreczeni első rendüé 9 f. 30 kr. — 10 f. 30 kr., másodrendüé 9 f., pécsi elsőrendüé 7 f. 30 kr. — 9 f.; másodrendüé 5—6 f., harmadrendüé 3—4 f., szegedi elsőrendüé 9—12 f., másodrendüé 6—8 f., harmadrendüé 4—5 f., tiszamellékié 8—16 f.; fagygyu 16 f. — 16 f. 48 kr., olvasztatlan 19 f. 30 kr. — 21 fr., tömlőbeli 20 f. 30 kr., Viaszé: sárga rozsnyai 83—85 f.; bántásié 80—82 fr., Bor tokaji aszu átalagja 40—100 f., ménesi aszu akója 30—60 f., budai ó veresé 6—10 f., újé 3 f. 30 kr. — 6 fr., budai fehér óé 6—8 f., újé 3 f. 36 kr. — 4 f., pesti kőbányai óé 6—10 f., újé 4—5 f. hegyi vörös vagy fehér óé 6—15 f., újé 4—6 f., aikföldi fehér és vörösé 2 f. 48 kr. — 4 f., borkó mázsája, fehéré 15 f. 30 k., — 16 f. 30 kr., vörösé 13 f. — 14 f. 30 k., alcana-gyökéré 5 f., aszalt szilváé 7 f. — 7 f. 30 kr., Összehasonlítván e' vásári árt a' mult évi Medárd-sokadalommal, kitetszik, hogy most a' tavalyihoz képest árban emelkedett: timsó, ágyi fosztatlan toll, mindenféle gabonafaj apatini kender minden osztálya, tehén- és lóbor, mindennemű szarv és szarvesucs, új gubacs, asztalosnyv, mindennemű repce- és lenolaj, hamuzsír, nyers hosszu lószór, zsir, szappan, sziksó, szalonna, tiszamelléki dohány, mindennemű pályinka és borszesz; fagygyu, viasz, olaj, borkó, ó borok és aszalt szilva; csökkent pedig: birka és borjubőr, sárgitófa, rongy, mindenrendü gyapju, főleg a' finomabb fajok, a' finomabbak 20tól 30 forintig mázsánkint, a' többi fürtje 's mosása minőségéhez képest kevessebbel.

Kliegl József hazánkfia, a' typographiai gyors betűszedő 's oszto-gépek feltalálója, kiről már lapjaink is dicséretesen emlékeztek, Pozsonybul Pestre érkezett 's gépmintáit a' nemzeti casinóban megzemléltetésül felállítá. Ezen mintamutatással a' feltaláló czélja nem egyéb, mint azok tetszését 's elégtelenségét megnyerni, kik e' fontos, egyszersmind legdusabb következményekkel biztató vállalat létesülését elsősegéllni talán hajlandók. A' vállalat Pozsonyban már 180 részvény-aláírással párlottaték 's reméljük, hogy Pesten is a' jeles találmányok előmozdítóinak 's műbarátoknak kedvezését megnyerendi. Egy visszafizetendő részvény 10 p. frint 's e' részvényt többen is adhatják össze. A' mintákat f. jun. 12től jun. 15ig délelőtti 9 óratól 12ig 's délután 3tól 6ig mutatja a' feltaláló 's a'

gépek szerkezetét egyszersmind magyarázza. Mi ezen vállalathoz érdemes hazánkfiának méltó szerencsét kívánunk. Lakik Kliegl széluteza 180 sz. a. b. Bánffy házbán földszint jobbról és naponkint (kivéve vasárnapot) 6 magyarázást tart, délelőtt pontban 9, 10 és 11, délután 3, 4 és 5 órákban Jövő kedddélég marad itt.

Magyar tudós társaság. A közönség figyelmessé tétetik ezennel a m. academia legújabb kiadására: 1) Természettudományi pályamunkák. Kiadja a m. t. t. 2dik kötet: A magyarországi szikes vidékek természettudományi tekintetben. A m. t. t. általomtetelére írta D. Balogh József, kis kunsági rendes orvos. Jutalmazott pályamunka. nSr. 120 l. és két tábla melléklettel. Velinen fűzve 40 kr ep. 2) Hellen classicusok magyar fordításokban. Kiadja a m. t. t. Első kötet: Ódipus a király, Sophocles' színműve, és Iphigenia Aulisban, Euripidesé: eredetiből ford., 's jegyzésekkel ellátta Guzmics Izidor. nSr. 204 lap. Velinen, fűzve 1 ft. 12 kr. ep. 3) Romai Classicusok magyar fordításokban. Kiadja a m. t. t. 4ik kötet: C. Julius Caesar minden munkái. Ford. és jegyzeteivel bővíté Szenecy Imre. 2dik (és utolsó) kötet: a polgári, alexandriai, africai és hispaniai háborúról. nSr. 384 lap. Velinen, fűzve 2 ft. ep. 4. Külföldi Játékszín. Kiadja a m. t. t. 18dik kötet. A hazugság vígjátékát felvonásban Federicótól. Olaszból Galvácsy László. n12r. 111 lap. Finom velinen, fűzve 24 kr. ep. Emlékezethe hozatik egyszersmind a társaság havi írása is, a Tudománytár, mellynek. 12 füzetből álló eszt. folyamára, helyben 5 fttal, postán 6 ft 36 krval folyvást nyitva áll az előfizetés. Az ideit őt füzet tartalma következő: I. Értekező rész: 1. Municipalis igazgatás a romai birodalomban, Szalay László. 2. A vegyaránytanról, Irinyi. 3. Görögország történetének philosophiája, Vajda Péter. 4. A természetan fontossága iskoláinkban, BriedlFidél. 5. Philosophiai nyelv. Guzmics. 6. Meteorologiai töredék, Benczúr I. 7. Lebedias, Kállay F. S. A régi classicusok érdekessége. Kis J. 9. A nyelvjavításról, Kis J. 10. A tud. társas. haszná. ugyanattól. 11. A legrégebb pénz, Luczenbacher I. 12. Sz. Márton születése helyéről Podhradczky I. 13. Moldvai magyar népköltés. Viola I. 14. Budapesti bírák, Podhradczky I. 15. Okleveles tollalék minden füzetben, Luczenbacher. Jerney és Podhradczkytól. II. Literatúrai rész: 1. Cseh lit. 2. A critica állapotja és akadályai Franciaországban. 3. Az újabb fr. drama. 4. Angolok gastronomiai literatúrája. 5. Criticai szemle a történet, föld-és népleírás, philosophia, statusgazdaságtan és törvénytudomány körében. 6. Bibliographia. 7. Francia academia ülései. 8. M. t. társaságot illető hivatalos czikkelyek. Kaphatók mind ezek Eggenberger József és fia megbízott acad. könyvárosoknál Pesten, 's általok a két haza minden hiteles könyvkereskedőnél; hol a Tudománytár előbbi, u. m. az 1834—Ski folyamatai is megrendelhetők négy négy fton nyomt. pap. 's ötön velinen; a mult 1839ki pedig 3 fton. Pesten, jun. 10. 1840. D. Schedel Ferencz, tit.

Magyar tudós társaság. Somody János, alsószuhai ref. pred. néhai Szeremlei Császár Ábrahám általa kiadott egyházi beszédeiből, illy czím alatt: Szeremlei remekei, harminczkét papi beszédben, Rozsnyón, 1840. nSr. (VIII) és 323 lapon, a m. academia pénzalapja nevelésére tíz példányt ajánlott fel. Találtatik a munka, fűzve 1 ft 30 kron p. Eggenberger I. és fia megbiz. acad. könyvárosoknál, 's általok a két haza minden hiteles könyvkereskedőnél. Pesten, jun. 10. 1840. D. Schedel Ferencz, titoknok.

III. pesti verseny 1840.

- Csüförtökön, Junius 11. délután. Kezdeté 4 órakor, 's félóránként uj új futás.
1. Ugrató-verseny. 120 ar. 3 ang. mf. 3¹/₂ láb magasságú sövényeken által 6 ugrással. 125 ft; telivér 5 fital többet.
Tét: 10 ar. fuss v. fizess. A tétössz 50 aranyig a második lóé, azon felül ismét az elsőé. Futhat minden ló, Angliában született-, vagy nemzetett kivéve.
- Forray Iv. b. p. pr. Figaro, ap. Sharpshooter an. Starch, 130 ft. — Söt. kék és veres csíkos test, fek. sap. első 's így nyertes. 7:45" alatt. Lovasa Kelly.
- Orczy Fer. br. 6e. p. k. Norma, ap. Election, 125 ft. — Sötét kék test, fek. sap. második.
2. Széchenyi-billikom. 100 ar. értékű. 1600 öl ism. rajta ezen vers:
Önézés, te vagy a diadalmas' hőre, nem a' díj. Külesey.
Futhat minden m. és k. Tét 10 ar. f. b. A tétössz 40 aranyig a második lóé, azon felül az elsőé.
- Hunyady József, gr. 5e. p. m. Spectre, ap. Firman, an. Apparition, 109 ft. — Fek. test és sap. rózsaszín uj. egyedül járt körül. 's így a billikomot elnyeré. A többi bejelentett 5 lóért bánatot fizettek tulajdonosaik. — Spectre lovasa: Gilbert.
3. Festetics-Nákó-díj. 78 ar. Tét: 10 ar. f. v. f., 2 ang. mf.
Futhat ausztriai birodalmi 6 eszt. nem idősb mén.
- Csapody Pál ur 3e. sg. m. Candidate, ap. Election, an. Don Juan-kancza, 87 ft. kitört.
- Liechtenstein Al. hg 4e. v. p. m. Furioso, ap. Privateer, an. Miss Fury, 113 ft. — első 's így nyertes. 4:5" alatt. Lovasa: Low.
- Czindery László ur 3e. sg. m. Rui-Blas, ap. Coulon, an. Arethusa, 87 ft. — Veres test, veressel csíkos vil. kék uj, v. kék sap. harmadik.
- Széchenyi István gr. 5e. p. m. Mazepa, ap. Murphy, 119 ft. Fejér, veres uj és sap. — második. — Trauttmansdorf hg. Captain Arthur-csikaja negyedik. Négy ló visszahuzatott.
4. Ostor. Tét 10 ar. fuss v. fizess. 1/2 ang. mf.
A tétösszeség, ostorral együtt, az első lóé. Futhat minden ló, melly a futás napjaig sem a pesti sem a bécsi téren díjt nem nyert. 3e. 68—, 4e. 94—, 5e. 101—, 6e. 106—, idősb 109 ft., telivér 3 fonttal, angol ló, akár n i verű legyen, 8 fonttal többet; k. és pr. 2 fonttal kevesebbet. Bejelentés ide a futás órájaig.
- Trauttmansdorf hg. 7e. pr. The-Sea, 115 ft. első 's így nyertes. 1:3" alatt. Lovasa W. King.
- Csapody Pál ur k. Jemima, 95 ft. — második.
5. Esterházy-kard. Evenként kihívás tárgya. 1 ang. mf. Tét 20 arany, fele bánat. A kard most hg. Trauttmansdorfnál volt.
Futhat minden magyarhoni m. és k. A kihívás a pályanap előtt 3 nappal történik. Ezen kard nyerője legsebesebb honi lónak ismertetik azon évben.
- Czindery László ur 6e. p. k. Estrella, ap. Doctor Oloroso 101 ft. — Vil. kék test, fejér uj, veres sap. — második.

Traun X. gr. 4e. vil. p. m. Romeo, ap. Conscript, 94 ft. Fek. és fejér csíkos. — első 's így nyertes. 1:40" alatt. Lovasa: Low.

6. Elegyverseny. Tét: 15 ar. mindegyiktől. A pályakör egyszer körül Hunyady József gr. k. Reserve, 105 ft. első 's így nyertes, 3:25" alatt. Lovasa: Gilbert.

Czindery L. ur k. Selma, 100 ft. — második.

Széchenyi István gr. k. ap. Galopade, an. Prudish, kitört.

7. Különverseny. 25 ar. mindegyiktől. 1 ang. mf.

Czindery László ur m. Rui Blas, 100 ft. első 's így nyertes. Lovasa: Low.

Hunyady József gr. k. Reserve, 95 ft. második.

8. Paraszt-verseny. 1272 öl. Első lóé 30 pgó for., másodiké 20 pgó for.

Futhatnak mezei gazdák 's egyéb adózók saját lovai. Indult 4 paraszt. Fényes Mihály, monorilakos lova első 's így nyertes 4:25" alatt. — Bernáth Antal kartali lakosé: 2ik. Egy elmaradt, egy kitört.

9. Széchenyi-kard. Evenként kihívás tárgya. 4 ang. mf.

Futhat minden ló. Kihívás határideje 8 nap a futás előtt. Kihívó nem találkozá, a kard mostani birtokosánál, Hunyady József grófnál maradt.

Rozsnyó majus 2Skán. Sinylódó embertársaik állapotján könynyithetésül, egy megyei kórház-építést határoztak Gömör lelkes RRdei.

Városunkban is vizsgálgra találya ez ügy. némelly műbarátok annak előmozdításához tehetségök szerint járulni akarván, ma adának Gyürky Lajos orvostanár rendezése alatt, szavalással páros hangversenyt, mellynek tiszta jövedelme közel 250 v. for. az említett célra szenteltetik. A működő mind megyebeli vala. Különösen említést érdemel a zongora-játékok egyike, ki tiszta, szabatos, érzéstartalú játékaival honunk főbb városiban is méltó dícséretet aratna; 's legközelebb országgyűlési követ Szent-Miklós Viktor nyolcz évű lánykájá, ki korát meghaladó ügyes játékaival gyönyörködteté a zenekedvelőket. Kik ez alkalommal a megye ügyét mozdították elő, dícséretre nem szorulnak: mind ök a legszebb jutalmat vitták ki magoknak, t. i. a betöltött polgári kötelesség érzetét. —

Felső-Nemes Kereszturon (Vas megyében) f. évi aprilis 23 in est 8¹/₂ órakor irtóztató szélvész dühöngése közt kiütött tüzi veszély 1¹/₂ óra alatt 86.

lakházat, sok gazdasági épületet, takarmányt, házi egyéb eszközöket, szarvasmarhát, házi állatokat, 's élelmi szereket megemészte 's több száz lakost koldusbotra juttatva véginségbe süllyesztte. A tetemesen károsultak az emberiség iránt példás lelkülettel vi-elteő Balogh Antal járásbeli szolgabíró. Magyar Károly szomszéd jánosházi urodalombeli ügyvéd, ugy a most nevezett m. városban létező Károly főhg 2ik dzsidás ezred első kapitányának b. Valkenhausem urának. 's az ottani urodalmi gazdasági széknek azon ezélszerü rendeletekért, mellyeket a ezikázó elem elfojtására személyesen véghez vittek, sőt magok is az oltásban olly kitünő szorgalommal foglalkodtak, hogy a megmaradt néhány háznak tulajdonosi a veszélytől menekvést főképp nekik, és a ti-zelt dzsi és ezredbelieknek, 's a rögtöni segélyre oda érkezett szomszéd zalamegyei helységbelieknek köszönhetik, nemkülönb forró hálára kötelezi a károsultakat a jánosházi izraelita község szomszéd karakói helység lakosai al együtt, kik a vészutáni napon a szerencsétleneknek már korán reggel több kenyeret ajándékoztak. a jánosházi lakosok. Gotthard István tb. ur. Mittl József a károsultak szeretett lelkésze. Ramozetter Leopold Sümeg városi bíró ur, ki somlyai, pálfai, rigácsi helységbeliek. 's mind azon jóltevő, kik illy retentő állapotban felebarátaik könnyei letörlésére az emberiség oltarán áldozatot buzogtak emelni. T. J.

Hont, Tavasz utó fogytán: E hó 25kén kezlett 's végeig folytatott közgyűlésünk csupán megyebeli tárgyak elintézésével foglalkodott, mellyek közül emberiségi és példakövetési tekintetből leginkább érdemel említést Horváth Antal sebészünk előterjesztése folytában kiküldött börtönjavítási választmányunk jótékony munkálata. Előadása következtiben addig is, míg a megye RRdei ezélszerűbb 's a korszellem kívánatinak megfelelő börtönöket állítandának, egészségügyi szempontból a fenlevőkbe rabjaik számára fekvésül gyékényeket, ruhájok moshatására lugzók 's kazánokat, hajtisztításra fésűket vétetni rendelték: élelmezési napi-béröket pedig (melly tartatásukért a várnagynak fizetetik) eddigi négy krajczárral öt, a beteg rabokét hat pengő krajczárra emelni, valamint ez utóbbiaknak az egészségesebb elválasztatását 's ágyaikra pokróczok vételét is elnatarozták. E szerint midőn Hont Rendei egyrészl a törvény szigoru tisztét teljesítik, más részl nem feledik, hogy az elítelt rab is embertársok marad. — E megyei közgyűlés alatt kezd meg megyei gazdasági fiók-egyesületünk tagjai választásával stb. előmunkálatit, 's estvénkint a Hevesy Imre kormány alatti színész társaság adá mutatványit. — Emlitendő még, hogy a megyénkben megszűnt döghalál emlékezetére rég idő óta tartatni szokott szent-lászlói fogadalmi-gyűlés a megye RRdei által eltörlesztetett, 's a haza érkezett követek elfogadására, 's ezzel járó ország gy. munkalkodásuk előadására a közgyűlés nyárelő (junius) 30kára határozatott. P. L.

(Boroszlai gyapjuvásár.) Boroszló jun. 3. Mar tavali vásárunk vége sokat különbözék elejétől, 's a különség legvégül több mint 4—5 tallér volt egy mázsától. Az azt követte stettini sberlini vásár még roszzabbul ütött ki; mindennemű gyapju, még a legfinomabb is, melly itt olly nagy szerepet játszott, alább szállott, 's ez ügy általában azon idő óta nem javult. Még csak egyetlen reményszikra sem világított a sötétben, melly ez ügyet árnyékozta, 's minden nyereszkező, mind az, ki gyapját Angliába küldötte, mind az, ki szárazföldön hagyta, tetem. veszteséget szenvedett. Szerencsére ezen kár jobbadán olly tözsérházakat ért, mellyek megbirhatták, vagy ollyakat, mellyek erejökön fölül nem nyereszkedtek, ugy hogy csak kevés lön áldozatjára e fordultnak. — A gyapjuár ezen súlyedésinek okát fejtegetni hasztalan, mind az értelmes ügyember, mind a tenyésztő rövid idő alatt tudni fogja. Az Anglia 's Amerika közt fenforgó határkérdés; ez ország nyomoru pénzállapotja, Angliának Khina ellenében aggasztó ellenséges állása már magában is elég volt az angol posztó árát szembetűnőleg csökkenteni 's az bizonyos, hogy a német gyárok nincsenek olly befolyással a gyapjuügyre, hogy Anglia ingása e-estiben elhatározolag valamit vét-

hének a' latba. Ha ezen körülmények már magokban is káros hatásuk a' finom gyapju árara, részint miattok, részint pedig az által, hogy Anglia gyarmatiban szaporult a' gyapjutermesztés, a' nem olly finom fajának is szenvedniök kelle. E' rosz eredvényt vásár előtt 's már jóval nagy hihetőséggel tudhatta minden értelmesb. Ha ezen gyanítás valósult is, mégis az csak a' finom, és közép finomságu gyapjut érdeklí, mellyre vásár elején nem is néztek 's mai napig, 16, 18, 20 és 25 tallér vesztességgel kelt, t. i. a' millyen mosatu 's készítettü volt. Az igazi, nem állítólagos electoral gyapjut azonban csakhamar nagyon tudakozták, melly a' vevők sokasága miatt naponkint növekedett, 's tudunkra jelenleg első kézből többé nem kapható. Ha ezen tudakozódás először csak a' legnagyobb gyárnokoktól eredt is, kik a' sziléziai electoral gyapjut mindinkább tudják méltánylani, azután csakhamar előállottak az angol és német kereskedők is, és az eredvény kedvező lón azon természetekre, kik előszeretettel s'fáradhatlan gond- dal ügyekheznek gyapjujuk nemesítésén. Az illyenmü gyapju 8 tallér vesztességgel kelt a' tavali magas árhoz képest, 's az utána következö, melly ezt inkább finomságban mint kikészítésben mulafölül, 8 — 12 tallérral olcsult a' mult évihez. De az illyes ritkaságok eladása nincs összeköttetésben a' közönséges gyapjuügygyel, és csupán előszereteti dolognak tekinthető. Ez évben 1000 mázsa legfinomabb gyapjut alig szedtek össze a' gyárnokok, 's azért is annál nagyobb mennyiséget vártunk első kézből. Mai napig szállítottak hozzánk 47 ezer m. sziléziai gyapjut, Széret a' nagy poseni hgségből, ezret Galiczia és Lengyelországból, 1000 Magyarországból 's Ausztriából, öszvesen 57 ezer mázsát, mellyhez a' régeből megmaradt 9000 mázsát számítván tesz öszvesen 66 ezer mázsát. Ebből mintegy 46 ezer m. kelt el, maradt hát 20 ezer m. Ha ennek egy részit vásár előtt lerakják is, Lengyelországból ujszállítást várhatni. A' gyapjukelet körülbelül így volt mint következők: sziléziai electoral 115 — 135 tallér, legfinomabb 100 — 110; finom 80 — 90, középfinom 60 — 70, középszerded 50 — 58; csekélyebb 45 — 48; — két nyiretü első finomságu 60 — 65; közép finom 54 — 56; csekélyebbszerü 40 — 46; — poseni egy nyiretü 1. finom 65 — 70; finom 55 — 60; középszerü 50 — 54, csekélyebbszerü 38 — 44; két nyiretü 40 — 50; — legfin. dögygyapju 60 — 65; fin. 50 — 55, csekélyebbszerü 45 — 48; finom, bőrrül lenyírott gyapju 45 — 48; csekélyebb 35 — 40; finombáránygyapju 75 — 80; középfinom 60 — 65; sziléziai fürtös gyapju 40 — 50; lengyel 35 — 38; fejez raczka 20 — 23; fekete 16 — 18 tallér. Tenyészto- inknek az idén is sokat kelle küzdeniök a' rosz idővel, azért a' mosas általában roszul sikerült. Annyival nagyobb elismerést érdemel azon derék tenyésztoók érdeme, kik minden nehézséggel daczolva legjobb mosatu 's készítettü gyapjut szállítottak vásárunkra. Bár áldas koronázná törekvéseiket és sok követőre találnának!

KÜLÖNFÉLE. A' superint. Kis János által 1790ben alapított sopronyi magyar társaság, legrégebbike a' két hazában létre jött literatúrai egyesületeknek, mult hó 30kán, fényes ülésben üdölte fenállása félszázados örömmünepét. Hét ifju: Tóth János, Fabricius Endre, Pecz Gyula, Kocsy Dávid, Sztrókay Gyula, Scheller Vilmos és Erdős Márton. prosai — tízenegyen: Hegedüs János, Nendtvich Sandor, Hetyésy Pál, Ritter Károly, Horváth Sandor, Packh Albert, Sass István, Magassy György, Szakál János, Nagy Imre és Tatay István, költeményes eloadások előterjesztésével örvendezteték a' jelenlevőket: bemeneütl Tatay István karéneke, herekesztésül Kisfaludy Sandor ismértes strophája: Adja isten hogy a' magyart stb, énekelteü a' lycum szónoktermében, hol középben ez igék valának olvashatók: „Hála a' sopronyi magyar társaság alapítóinak.“ Alatta Kis János képe, jobbról b. Lakos arczképe, balról pedig e' nevek valának: Tóth Fer., Ihász Imre, Ajkay Pál, Vésey Ferencz, Tatay Imre 's Fabricius Endre, kik a' fensőbbieken kívül a' társaság első tagjai. Minden rendü helybeli és vidéki uraságok 's aszszonyságok és számos, részint helybeli, részint más iskolákból ide jött ifjuság tölték meg a' tag teremtet. Ezek jelenléiben ömledeztek a' társak halaszozati az intézet alapítóhoz, mellyből Berzsényi 's t. más jeles férfi keletkeztek. A' társaság tagjai öndolgozataik elszavalásával különösen kitüntetéik magokat 's tanusitak, mint hevülnek minden szépért és jóért 's főleg a' magyar nyelv virágzásáért, mit leginkább Hetyésy László rendes, Szabó és Sztrókay tiszt. elnök urak buzgó fáradozásának köszönhetni. Estve főalapító Kis Jánost faklyás zenével tisztelék meg a' társak. Masnap ez ünnepélyhez tartozólagpedig táncz- vigalom adaték a' fél órányi tavolságu magyar kútnál, melly ez uttal is legártatlanabb örömförrel szolgál. Adja az ég, hogy ez intézet ezentul is olly férfiakat neveljen, millyenekkel eddig méltan dicsekhetik az egész haza előtt! — S.-Patak, jun. 2. Ismét a' vizek uj dulasa rezzenteföl békes lakainkban; Bodrog, Latorcza és Tisza mintegy segítve egymást, medrüköl kiszorulva, viz hullám a' ik a' lapályinkra zuhogtattak, számtalan bodrog-közi és tiszamelléki falu úszkát, és lakosaiak rettegve várják az iszonyú pillanatot, mellyben többnyire földházaik összeomlandnak. A' hossz- szas esök feltolák folyaminkat 's maj. 31ike volt a' rettentő nap, mellyen Kis- Patak rónavidékit egészen viz lepe el; kiszorulanak nyájak 's csordák a' szomszéd tájaknak is a' legelőrül; a' földműves gazdag reménye borzasztó kétségbeeséssé vált, midön vetésit 's ültetvényit elsodrá a' duló viz-elem. S.-Patak főleg sokat szenvedé, mert e' veszélyhez mas is szegődék; t. i., sok szőlőhegyre jégözön omla, még ez egyetlen remény is hiúsítva. Rétein és szántóföldein viz kaszal, szőlőhegyein jég szüretel! mit várhat tehát mint szomorú jóvendöt 's inséget? — Rozembergában (Liptó megyében) Gross- ser János, ájtatos szerzeteli rozenmárynok, ki faradatlan buzgalommal szerez magának a' honi ifjuság 's tanítóji neveltetése körül marandó érdemeiket, maj. 27ikén jelenléttel tisztelék meg az iskolai próbatéteket, melly alkalommal több ízben, ékes magyar beszéddel, örvendetes elégtétül nyilvánítá azon szembetünö elömenet fölött, mit a' tótajku tanuló ifju- ság nemzeti nyelvünkben ton. A' novadékek ugyanis nemesak magyar

nyelvtudományban bizonyítottak meglepö jártasságot, hanem más tanul- mányi tárgyakban is dicséretes készütséggel szinte magyar nyelven fe- leltek. — Ha ulik György, zágrábi megyés püspök, a' varasdi jótékony társulatot 100 pgó forinttal sziveskedett megajándékozni szegények közt kiosztatásul. — Lisztünk most legfőnylőbb csillaga Londonban a' számos látogatásu hangversenyeknek. — A' mostani pestü vásáron egy Dudás ne- vü hízalt sertést mutogattak 6 krért, sulya 7 mázsa, hossza 7 láb; magas- sága 3 láb 's 10 hüvelyk, körülete 8 lábnyi.

Legújabb Hír

Berlini jun. 7ki hírek szerint a' porosz király jun. 7kén délután 3 1/2 orakor meghalálozott.

Spanyolország.

(Espartero a' rosz idő minden tovább haladtában gátolja. Elegy.) Majus 18kán reggel végre megindult Espartero serge Morella felé; de néhány perc mulva olly rosz idő támadott, mintha az egész természet el- lene eskütt volna. Eső, hó, jég és hideg szélvész olly iszonyu erővel dühöng- tek, hogy számos katona részint megfagyott, részint kórházakba szorult. És e' kemény csapás 4 egész napig sújtá az alkotmányosakat, kik e' vész közepett ismét ritka jellemzőságot tanusítottak. Espartero híven osz- tozó harcossal minden vészben 's inségben. 5ik nap valamennyire csila- pultak ugyan az elemek: de az utak annyira járhatlanokká váltak, hogy da- rab ideig nem igen haladhatand Morella felé a' hadsereg. Cabrera annyira föltüzelé mindenféle álhírek 's ígéretekkel e' város lakosait, hogy most min- den házat megannyi várrá alakítanak, azokat pedig, kik szabadsághoz-szí- tás gyanujába estek, halomra öldösik, 's vagyoniokat földig rombolják 's megsemmisítik. Ebro folyam egyszer 50 illy szerencsétlennek borzasztón megcsönkített holttestét veté partra; szóval a' carlosiak ismét kezdik ön- magokat czéltalan kegyetlenkedésben fölülmülni.

Anglia.

(Újabb gyanujelek. Courvoisier ellen. Főrangú váltóhamisi- tók. Elegy.) London, majus 29kén: „Tegnapelőtt végre befejez az ille- tő törvényszék a' tanuallatásokat Russell meggyilkoltatása ügyében, mellyek nemesak nem gyöngíték a' Courvoisier elleni gyanut, hanem még inkább némelly új adatokkal erősíték. C. ugyanis azon este, midön sert hoz- zott a' főzönének, még a' kulcsárnét is serrel 's édesborral, mint mondá, a' lord asztaláról, kinalta, mit egyébkor soha nem szokott tenni. A' kul- csárné mindkettőből keveset ivott, 's mégis azonnal szokatlan álmosa- got érzett; Courvoisier más pohárból ivott. Az ebédteremben két kanalat találtak, mikröl félig le van esiszolva Russell czimere. Courvoisier orrán a' gyilkosság utáni reggelnémi karczot vettek észre, mellynek még most is viseli bélyegét. Vallatás alatt mintegy kétezer kíváncsi ember csopor- tult a' törvényszéki terem elibe. Néhány nap mulva a' vádlott vallatására jutand a' sor. Egész London feszült figyelemmel kíséri ez eseményt. — Brüsszelben nem rég főrangú váltóhamisítókat záratott el a' rendőség, kik számos fővárosban több rangú váltóházat tetemesül károsítottak meg. Eddig következő neveket nyilvánított a' nyomozó bíróság: Bourbel marquis, a' csalók vezére; d' Argenson Lajos báró, franciaországi pair fia; Pipe, Londonbul; Graham Cunningham; Sándor, fia: Boyle, veje; Kerridge és társ. Flórenczben; Treppa; Prándry gr., ki valamennyit megcsala 's Triest- ből kétezer font sterlinggel tova illott; Perry londoni rézmetsző; Mari d' Argenson rimaja, Vandée grófnő név alatt. — E' főrangú zsványok még csak rövid idő óta üzik galád mesterségöket, 's már mintegy 90 ezer pgó forintot oroztak el utánzott váltóleveleik által. — A' királyné 's férje gyö- nyörü asztal-diszitványt ajándékoztak Melbourne lordnak; újabb alkalom a' toryknak mindennemü aljas rágalmakra. — A' readingi radical társulat kérelmet intéze a' parlamenthez Talfourd által, mellyben keserün panaszkodik a' hatóságok kemény bánásmódja miatt Vincent chartista vezér ellen, kit Monmouthból a' javítóháza szállítottak. Duncombe más kérelmet nyuj- tabe, mellyben számos aláíró O'Connor átszállitását kívánja a' yorki börtönben a' vétkesek oldaláról az adósakéra. O'Connell támogatá e' kérelmet 's általjában szelid bánásmódot tanácsolt a' kormánynak a' politikai foglyok iránt követni. Normanby marq. azonnal jelenté, hogy már értesült a' ha- tóságok e' balfogásáról és czélszerűleg intézkedék is, minél fogva ezentul mindenütt jobb bánásmódban részesülendnek a' politikai foglyok. — A' szé- napiaczi kir. színházban új dramát adtak 23án Talfourt alsóházi ismért kö- vettől, melly rendkívüli tetszést nyert, czime: „Glencoe, vagy a' Macdo- naldok sorsa.“ A' közönség zajosan tapsolá elő a' szerzőt. —

Franciaország.

(A' zsidók és sajtó Parisban.) Paris, maj. 27kén: „A' damaszki vér- kérdéssül éjszak-németországi lapok többrendü közleményt adtak, részint Parisból, részint Lipeséből czimzettek: mik azonban hihetőleg ugyan- azon tollbul származtak, 's bizonyos felekezeti érdekekben, az olvasó kö- zönség ítéllete elcsábítására. Azon levélíró személyességét 's okait érin- tetlenül hagyván, a' damaszki események vizsgálatától is tartózkodunk, hanem csupán az iránt teszünk némi megjegyzéseket, mit e' tekintetben az itteni zsidók és sajtó mondtak. Egyébiránt még e' tekintetben is inkább igazság mint személyi érdekek vezérlék tollunkat, 's mi tulajdonkép a' zsidókat illeti, lehet, hogy tanuságunk inkább ellenök, mint mellettök fog nyilatkozni. Valóban, mi inkább dicsérnök mint ócsárlanók a' parisi zsi- dókat, ha olly nagy buzgalmat mutatnának damaszki szerencsétlen hitsor- sosik iránt, és böcsületök megmentésire olly nagy pénzaldozatokat tenné- nek, mikép az éjszaki németországi lapok hírlík. De a' leltudog épen el- lenkezőt bizonyít. A' zsidóság Franciaországban már olly hosszás idő óta van fölszabadítva, hogy felekezeti ragaszkodásuk tetemesül hanyagult, sőt majd egészen elenyészett, vagy is inkább a' francia nemzetiségbe ol- vadt; ők épen olly francziák most mint a' többi, következőleg lelkesüle- si buzgalmat istudnak érezni, melly 24 óráig, sőt, ha melegen sut a' nap,

3 egész napig is eltart, ez azonban csak a jobbakról kell érteni. Sokan a franciaországi zsidók közül még most is gyakorolják a vallási külszertartásokat, de csupán régi szokásból; valódi vallási buzgalomnak nyoma sincs ott, mert a zsinagógában is pusztítólag hatott a francia philosophusok szavainak sava. A francia zsidóknál s általában valamennyi francziánál, csak arany a nap istene, és ipar az uralkodó vallás. E tekintetben az itteni zsidókat két felekezetre osztályozhatni, jobb és baloldaliakra, mely elnevezés a szájamelletti jobb és baloldali vasutól ered, mit két híres pénzrabbi kezel, kik egymással épen úgy vitáznak, mint egykor Samai és Hillel rabbiak Babylon városban. A jobb parti nagy rabbinak, Rothschild bárónak, azon igazságot kell kiszolgáltatnunk, miszerint ő nemesb rokonszenvet bizonyítja Izrael iránt, mint irástudó ellenfele, a balparti nagy rabbi, Fould, ki, míg Szyriában a francia consul unszolására kintadon adák ki lelköket, Hillel rendíthetetlen léleknyugalmával szép beszédekkel mondogatott a francia követkamrában kamatváltoztatásról s egyéb pénzügyekről. A szomorujátékot, melyben a damaszi zsidók olly szánandó szerepeket játszottak, igen hanyag részvétellel szemlélék az itteni zsidók. Az izraelita zsinat összeült ugyan, de testületek lomha szokása szerint csupán hidegen tanakodott, s azt végzé utóljára, hogy a pöriratok nyilvánosságra bocsátandók. Cremieux, a híres ügyész, ki nemesak a zsidókat, hanem minden felekezeti szerencsétlent nagylelkűleg szokta védni ékesszólásával, magára vállaló e nyilvánvitást, és csupán ő és néhány fiatal tudós vivé Parisban derekasan Izrael ügyét. Személyes érdekei legnagyobb föláldoztával mindent elkövetett a derék ügyvéd a zsidók ártatlansága kitüntetésére, s még Egyiptusba utazásra is elszánta magát, egyenesen M. Ali előtt folytatandó ez ügyvitelt. Az érintett német lapok ravasz levelezője azt is állítja, mikép a zsidók elleni koholmányok czáfolatát szokott beiktatási díjért közlé Cremieux; mi biztos forrás után mondhatjuk, hogy valamennyi parisi lap kész volt ingyen közleni e védiratokat, ha Cremieux várakozhatott volna; mivel mindazáltal a zsidótanács sürgeté minélelőbb kinyomatni a védiratokat, tehát néhány szerkesztőség pótléklapi díjt kívánt, mi elég csekély, ha t. i. az izraeliták ropant pénzerejét illő tekintetbe vesszük, mert a parisi zsidók csakugyan rendkívül gazdagok, ámbár tapasztalás tanúsítja, hogy fukarságuk még nagyobb. Az itteni zsidótanács egyik legtöbbre böcsült tagja, kit 30 millió franknál is többel bírónak böcsülnek, bizonyosan nem adna ki 100 frankot, ha mindjárt egész törzsökét meg szabadíthatná is e csekélységgel. Régi nyomoru beszéd az, hogy meg van vesztegetve az, ki a zsidók ügyét óalmazza; én megvagyok győződve, hogy izrael soha nem adott pénzt, kivévén, ha erőszakosan törék ki fogait, mikép Valois idejében. Midőn nem rég Basnage zsidók-történetét olvasám, kaczagnom kelle a szerző őszinteségén, mellyel magát azok ellen óalmazta, kik zsidók általi megvásároltatás miatt vádolák őt. Tökéletesen hiszem e szavait: „Le peuple juif est le peuple plus ingrat qu'il-y-ait au monde!“ (a zsidó nép leghálátlanabb e világon) Ugy van, az itteni zsidók keveset gondolnak szyriai szerencsétlen rokonikkal, s különös megjegyzést érdemel, hogy a más vallásra tért zsidók még sokkal nagyobb mértékben buzognak a zsidók ellen, mint legkeményebb szívű ellenségeik. Különösen nevetségesek pedig a zsidó írók, kik most minden munkájokban a zsidók ellen harcolnak, csak hogy származásukat a közönség előtt felejtethessék.

Törökország.

Konstantinápoly, maj. 6. A porta hatalma s tekintete mindinkább súlyed. Ponsonby lordnak alkalma van most magát mindentehtővé tenni, min ügyekszik is; de kötve hiszem, hogy sikerüljön. Ő a mindennapi emberek sorába tartozik; tudnillik egy darabig kiabál s panaszkodik, aztán többé nem epeszi magát, meg is hagyja történni, a mit el nem lehet távoztatni, de a minék nagy részben ő az oka. A portának, mondhatni, vége van, s már majd minden hatása megszűnt. Annak ki a mindenfelől érkező tudósításokat látja, csudálni kell, hogy még akadhhat olyan, ki fennmaradását hiszi, pedig még olyan van elég. M. Ali nem azok közé tartozik, ő tudja mint áll itt a dolog, és abból hasznot húzand. Ő már útközetkészen áll s terve nagyobb, mint gondolták. A smyrnai esemény mutatja, hogy az alexandriai lélek munkája, melly az ozman néposztályt megszállotta. Senki fia, csak M. Ali uralkodik ez országban, ő kelet nagy izgatója, és szavainak fenyegetésével nagyobb nyomadékot tud adni mint O'Connell, mivel fegyverrel oldja meg a kérdést, mit az irlandi izgató ékesszólással teszen. — Alexandriai hír szerint az ausztriai consul hathatós föllépte következtében M. Ali parancsot adott ki, miszerint a damaszi zsidókkal emberibben bánjanak, s többé kizárással ne vallassanak. — Szyria nem a legnyugodtabb, a drúzok alkalmasint ismét föltámadnak.

Török határ, maj. 20. Ponsonby l. befolyása a portára mindinkább növekszik, minek legkiáltóbb bizonyosága a M. Alihoz szító Halil b. letéteése. Ennek helyét Musztafa Nuri b. foglalá el, ki M. Alinak dühös ellensége s arról isméretes, hogy a próféta borivástíltó parancsát nem olly szorosán veszi. Általában a törökök mindinkább s nagyobb kedvet kapnak a boriváshoz, legalább Konstantinápolyban ritka alkalom, mellyben a török nagyok a Korán e tárgyú rendeletét nem hágnák át. — Thiers beszéde megdőbbenté a portát. Khosrev b. rendkívüli tanakodásra hívá össze a ministereket s azon kérdést terjeszté eleikbe: megkísértsék e minden idegen befolyás nélkül M. Alival a pörki-egyenlítés, vagy a hatalmakra bizzák magokat. A vélemény megosztott, s a török ministerek habzása arra bírá Ponsonbyt és Buteniefet, hogy a nagyvezérbe újra bátorságot öntsének s a londoni conferentia eredményinek elvására vegyék. Butenief dicsérte Palmerston l. szilárd-ágát, s azon meggyőződését fejezé ki, miszerint az uralkodó zavarnak

nem sokára vége szakad. A brit követ még határozottabban nyilatkozék: M. Ali, ugymond, nem kap többet Egyiptusnál; nemesak Szyriát és Arábiát, hanem Kandia szigetét is vissza kell adnia a portának. Egyéb-iránt az megfoghatatlan, hogy ha Anglia csakugyan illy értelemben akarja rendezni a keleti kérdést, miért nem lép föl hathatósan a basa ellen; mert annyi már bizonyos, hogy ha a hatalmak egyhangulag végeznének is valamit, M. Ali még sem engedne, és Franciaország a végett sohasem emeli föl kezét, hogy a basát Egyiptus határi közé erővel szorítsa vissza. Van ugyan remény, hogy az angol tengeri erő a szyr-egyiptusi partokat ostromzár alá veti; de azt még inkább hiszik, hogy kelet-indiai hajós csapat jelenik meg a vörös tengeren. Orosz csapat egyesülend e a török hadsereggel, vagy az csak utolsó szükségben történik; senki sem tudhatja; de mihelyt e szabályok foganatba vételének ideje eljövend, M. Ali elibe a köv. pontokat terjesztik: 1) A nisibi csata óta elfoglalt minden tartománybul takarodjék ki; 2) nyilatkoztassa ki: akar e engedni a londoni conferentia határozatának vagy nem? Csak akkor, ha M. Ali egyiket vagy másikat nem akarja elfogadni, kezdik meg az ostromzár s egyéb kénytető szabályok foganatosítását. — Itt folyton szomorabb tekintetű az ügyek állapota. A gyakori hivatalbul letétel nyugtalanítja a népet és sok ellenséget szerez a portának. Most azon töröngnek: miért tehetta le a szultán sógorát? Ő Alival nehezen volt egyetértésben. A régihez ragaszkodók azt mondják: egyik triumvir már megbukott, ezután Khosreven és Rezsiden a sor. Az ármánykodást mély titok leplezi, de már meg van inditva, s mint látszik, hatalmas személyek játszanak benne szerepet. Halil könnyen veszélyes ellenségévé válhatik a szultánnak. — Két szultánnó szülés után csakhamar meghalt s mindkettőn gyanús (mérgezési) kórjel mutatkozott. —

Oroszország.

Galacz, maj. 13. Odesszai hírek valósítják a moszkák szomorú helyzetét a kaukazi tartományokban. E miatt Szebasztopolban nagy haditanácsot tartandának; de a készitendő tervet alkalmasint meghusítja a cserkeszek elszántsága és a moszka zsoldos csapatok ezental is hátralandnak a szabadságért harczoló hegyi lakosok előtt. A tanácsban szó leend a lerombolt várak helyre állittatásáról is, és az ezutáni védelmi rendszerről. A tanács tagjai Woronzoff főkörmányzó, Menzikoff, Rajewski tábornokok, és Lazareff hajóvezér. — Kertsi levél szerint maj. 21-ül az ottani kikötőben 20 hajó horgonyoz hadi erősítvényt szállítandó a cserkesz partokra.

Dánia.

(Királyi leirat a dán nyelv ügyében Schleswigben.) A dán nyelvet Schleswigben illető kir. leirat foglalatja köv. hangzik: 1) Schleswig azon kerületiben, hol a dán nyelv egyházi és iskolai nyelv, minden köz és törvényes dologban német helyett a dán használtatik, és csak a dán bír hitellességgel. 2) Azon tanítók, kik az 1814-ki iskolai rendelet szerint dán nyelven tanítanak, ha a szülék vagy gyámok kívánják, a német nyelvtanításban hetenkint három magányos órát ingyen tartoznak adni az iskolás gyermekeknek. Ezért az említett iskolákban minden tanítónak s tanítósegédnek tudnia kell annyit németül, hogy német írásra s olvasásra taníthassa növendékeit sat. — Kopenhágában maj. 22-ken üllé meg a kir. család a király ezüst menyekzőjét. Minden feszulten várta: vesz e a nép részt az ünnepélyben, azaz kivilágosítják e a várost vagy nem. Végre a Fadrelandet és Kiöbenhavnsport fölemelé szavát s kimondá, hogy sem nyilvános isteni tiszteletnek sem kivilágításnak nincs helye; az ünnep a király magányos dolga, a nemzetnek a nélkül is elég terhet kell viselni sat. Ennek következtében a király elültá a kivilágítást. Az ünnep napján megkettőztették az öröket, a csapatokat katonai laktanyába rendelék s kemény töltéseket osztának ki. Délben Holuban (kis sziget) voltam, hova csak jól öltözködött embereket bocsátának. A királynak nagyon visszatetszett, hogy a hoimi munkások, megjelentekor, éjjennel nem fogadák. Ezen emberek panaszkodnak a kereset hiányán s mondják hogy a pénz lakadalom helyett jobb lett volna hadihajókra fordítani. — Kilenzedelfékor minden bolt bezárattott, mellyben fegyver és bot találtatik; az utczalámpákat meggyújták, mi különben csak tében szokott megtörténni; a várterem és kikötőben pedig szövétnek égett. A várterem lovas dzsidások állottak, az egész rendőség talpon volt, a várban a testőség egyik osztálya vigyázott. A vár környékin több ezer újságkivánesi remegve várta, mi történendik, de magokat esendesen viselték. Csak egy csomó utca-gyerkőze fogadá ordítással s füttyöléssel a menyekzői vendégeket; röppentyüket eresztgetett, leszaggatta a szövétnekeket, ingerkedett a rendőséggel, de ez kitünő mérséklettséget mutatott. Néhány polgár csipősen kérdé a rendőroket: hogy esik itt állniok? Mentek ugyé bár, ha mennetek kell, csak ne üssenek? (Itt arra van czélzás, midőn Cristenseln ügyvéd házatul elkergették őket). A dolog 12 óráig így ment. Végre kifáradt a rendőség türelme, közbe szölt s válaszul közaport kapott. A huszárök szétrobbantották a népet, de az ismét összegyült; az utczasuhanczok köert kiabáltak. A pórnép a Hoibro-híd egyik oldalát foglala el, hol a huszárság nem könnyen fért hozzá, a rendőség pedig másikat. Több összeakasztás nem volt. Egy gyermek és néhány rendőr sebet kapott. A várban nyugtalan mozgás volt. Mihelyt a zaj és füttyölés nagyobodott, a katonatisztek a testőségbul (mellyet egész nap gazdagon vendégeltek) legényeket küldének a várkapuba. Fen a teremben zene nyomá el az ordítózást. A király megütődött volt. Több hivatalos nem ment el a táncmulatságba. Az emberek beszélék, mennyi bort, mennyi pogácsát ettek meg a király lakodalomban, erről nem is szólának ha a király év-dija meg volna szabva, de most a legutolsó is azt kérdi: mennyimbe kerül ez ünnep?